

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/4415
Karar No : 2011/682

Davacı : Afyonkarahisar Sarraflar ve Kuyumcular Yardımlaşma Derneği
Umurbey Mah. Yoncaaltı Cami Karşısı, No:14/1

AFYONKARAHİSAR

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza, B-3 Blok Bilkent / ANKARA

Davanın Özeti : Afyonkarahisar Sarraflar ve Kuyumcular Yardımlaşma Derneği'ne, altın alış ve satış fiyatlarını pazar dışında belirlemek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği belirtilerek, aynı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası ve 2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca idarî para cezası verilmesine ilişkin 19.09.2007 tarih ve 07-73/893-337 sayılı Rekabet Kurulu kararının; davacı Derneğin kamu kurumu niteliğindeki meslek teşekkülü olarak kabul edilmesi gerektiği, bu itibarla bulunduğu ilgili pazardaki günlük azami satış fiyatlarını belirlemek ve esnafın alınan ortak kararlara uygun hareket etmelerini temin etmek gibi eskiden beri var olan uygulamalarına muafiyet tanınması gerektiği, üyelere verilen fiyat listelerinin bilgilendirme amaçlı olduğu, bu listelerdeki fiyatlara uyulmadığı gerekçesiyle hiç bir üye hakkında işlem yapılmadığı, öte yandan, altın fiyatlarında belirli bir fiyat sisteminin kabul edilmesi uygulamasıyla, rekabetin ortadan kaldırılmasının değil, fahiş fiyatlarla altın satışının, dolayısıyla tüketicilerin mağdur olmasının önlenmesinin amaçlandığı, öte yandan, verilen para cezası miktarının fahiş olduğu belirtilerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davacı Demeğin altın satış fiyatlarını pazar dışında belirleme eyleminin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan eylemlerden olduğunun saptanmış olması nedeniyle tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, uygulamalardan, soruşturma sonuçlanıncaya kadar vazgeçilmiş olmasının ihlâli ortadan kaldırmadığı ancak ceza takdirinde hafifletici unsur olarak değerlendirildiği belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Betül ÖZYİĞİT'in Düşüncesi : Dosyanın incelenmesinden, Afyonkarahisar Sarraflar ve Kuyumcular Yardımlaşma Derneği'nin altın satış fiyatlarını pazar dışında belirleme eyleminin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" şeklindeki (a) bendi, ile uyum gösterdiği anlaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/4415
Karar No : 2011/682

Ancak belirtilen rekabete aykırı davranışlar nedeniyle Kanun'un 16/2. maddesi uyarınca idarî para cezası uygulanırken, davacının eylem tarihinden bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan yıllık gayri safî gelirleri üzerinden para cezasının hesaplanması gereklidir.

Dava dosyasının incelenmesinden; rekabete aykırı olduğu saptanan eylemlerin 1997 yılında başlayıp, soruşturma dönemine kadar devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, davacıya 01.04.2005-31.12.2005 tarihleri arasında uygulanan 2005/2 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca asgari ceza olan 5.800,00-TL idarî para cezası verilmesi gerekirken, karar tarihinde yürürlükte bulunan 2007/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca 6.864,00-TL idarî para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun Düşüncesi : Dava, davacı Derneğin 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlaline yol açtığı gerekçesiyle ve aynı Kanunun 16. maddesi uyarınca idari para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasında; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiştir.

Buna göre; doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu, keza bu amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran yahut doğurabilme ihtimali olan anlaşmaların yasaklandığı açıktır. Bir başka ifadeyle, bu tür anlaşmaların sadece amacının rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli olup, bu anlaşmalar sonucunda zararlı bir sonucun doğmuş olması şart değildir. Keza, bu anlaşmalar yapılırken ve uygulanırken böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisinin doğma ihtimalinin mevcut olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli sayılmaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; İstanbul Kuyumcular Odası yayını İKO Bülteninde çeşitli illerde dernek veya oda adı altında örgütlenen kuyumcu esnafının fiyat tespitinde buldukları yolundaki yayını üzerine re'sen ilk inceleme yapıldığı, ilk inceleme raporu üzerine soruşturma yapılmasına karar verildiği, soruşturma sonucunda, ilgili ürün pazarı olarak belirlenen "kuyumculuk pazarında" Afyonkarahisar ili ile sınırlanan coğrafi pazarda, bazı kuyumcuların, uyguladıkları fiyatları Davacı Derneğin gönderdiği fiyatları esas alınmak üzere belirledikleri, bu suretle fiyatlardaki dengesizliğin giderilmesinin amaçlandığı, küçük esnafın korunması amacıyla belli bir fiyatın altında satış yapılmamasının Dernekçe tavsiye edildiği tamir fiyat listesinin de keza tamirci esnafın farklı fiyat uygulamasını önlemek üzere

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/4415
Karar No : 2011/682

uygulandığı beyanında bulduklarının tespit edilmesi üzerine muafiyet koşullarının da oluşmadığı dikkate alınarak dava konusu idari para cezasının uygulanması yoluna gidildiği anlaşılmıştır.

Bu durumda, davacı Derneğin altın alış ve satış fiyatını piyasa dışında belirlemek eylemini gerçekleştirerek 4054 sayılı Kanunun 4. maddesini ihlal ettiği yapılan soruşturma sonucu tespit edilmiş olup, bu haliyle aynı Kanunun 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmasına ilişkin Rekabet Kurulu Kararında hukuki isabetsizlik görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin raporu ve sözlü açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki bilgi ve belgeler incelendikten sonra, işin gereği görüldü:

Dava, altın alış ve satış fiyatlarını pazar dışında belirlemek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği belirtilerek, aynı Kanun'un 16. maddesinin 2. fıkrası ve 2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca davacı Derneğe idarî para cezası verilmesine ilişkin 19.09.2007 tarih ve 07-73/893-337 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

- a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,
- b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,
- c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,
- d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,
- e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/4415
Karar No : 2011/682

f) Anlaşmanın niteliği veya ticarî teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi..." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

4054 sayılı Kanun'un davaya konu eylem ve işlem tarihinde yürürlükte bulunan "Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin ikinci fıkrasında ise; bu Kanun'un 4. ve 6. maddesinde yasaklanmış olan davranışları gerçekleştirdiği Kurul kararı ile sabit olanlara, ikiyüz milyon liradan aşağı olmamak üzere, ceza verilecek teşebbüs niteliğindeki gerçek ve tüzel kişiler ile teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerinin bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan gayri safî gelirinin yüzde onuna kadar para cezası verileceği öngörülmüştür.

Bu yasal düzenleme karşısında, Rekabet Kurulu'nca 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlarda bulunduğu saptananlara, eylem tarihi dikkate alınarak para cezası verileceği açık olup, para cezasının; yasak fiil ve davranışın saptanarak soruşturmanın açıldığı tarihte devam eden ihlaller yönünden, soruşturmanın açıldığı tarihin eylem tarihi olarak kabul edilerek, bu tarihten bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan yıllık gayri safî gelirleri üzerinden, yasak fiil ve davranışın belli bir dönemi kapsadığı, diğer bir deyişle, soruşturmanın açıldığı tarihten önce yasak fiil ve davranışın sona erdiği durumda ise, son eylem tarihinden bir yıl önceki malî yıl sonunda oluşan yıllık gayri safî gelirleri üzerinden uygulanması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, İstanbul Kuyumcular Odası'nın (İKO) elektronik ağ adresinde de yer alan yayını olan İKO Bülteni'nin 2006 yılında yayımlanan ilk sayısında (Yıl :3, Sayı:43), İKO Yönetim Kurulu'nun kuyumcu esnafının hem İstanbul'un tüm ilçelerinde hem de bütün yurt sathında tek bir çatı altında örgütlenmesi için çalışmalar yürüttüğü ifade edilerek "Birlikten Kazanan İller" başlığı altında yayınlanan yazıda, Afyonkarahisar Sarraflar ve Kuyumcular Yardımlaşma Derneği'nin Afyon'da kuyumcu esnafının birlik içinde hareket etmesini sağlamak üzere 1984 yılında faaliyete başladığının, Dernek'le birlikte fiyat birliğinin de sağlandığının, bu birlikteliğin hem kuyumcunun kazancını yükselttiğinin, hem de tüketiciler gözünde kuyumcuları güvenilir hale getirdiğinin belirtilmesi ve anılan yazının devamında, eski Dernek Başkanı'nın, 10 yıl içinde fiyatlarda liste birliğini sağladıklarını, müşteri ve esnafı da düşünerek orta bir yol bulduklarını ve konuya ilişkin olarak kuyumculardan birinin ise, Afyon'da fiyat rekabeti olmadığını, her gün saat 11:00 ve 14:00'te fiyatların belirlenerek liste fiyatlarına uyulup uyulmadığının denetlendiğini ve esnaf dayanışması için çeşitli toplantılar yapıldığını

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/4415
Karar No : 2011/682

belirten ifadelerine yer verildiğinin tespit edilmesi üzerine, hazırlanan 24.11.2006 tarih ve 2006-3-148/İl-06-AÇ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun Kurul'da görüşülmesi sonucunda alınan 30.11.2006 tarih ve 06-86/1115-M sayılı Kurul kararı ile, konuya ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edilip edilmediğinin tespiti için, Afyonkarahisar Sarraflar ve Kuyumcular Yardımlaşma Derneği hakkında aynı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası gereğince başlatılan soruşturma sonucu hazırlanan 29.05.2007 tarih ve SR/07-11 sayılı soruşturma raporu ile birlikte taraflardan alınan sözlü ve yazılı savunmalar ve soruşturma döneminde elde edilen bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesi sonucu verilen dava konusu Kurul kararında, davacı Derneğin, üyelerin uygulayacağı işçilik fiyatlarının alt limitini belirlediği, savunmasında, üyelere bildirilen fiyatların bilgilendirme amacı taşıdığını ve bağlayıcı olmadığını iddia ettiği ancak, bu iddiaya fiyat listelerinde bulunan, "Yukarıdaki fiyatlar alt sınırı belirtir. Bu fiyatın altında yapılan satışlar ceza gerektirir. Hurda altın alım satımı yasaktır. Alışverişlerde, promosyon verilmesi yasaktır." gibi ibarelere yer verilmiş olması sebebiyle bu iddialara itibar edilmediği, elde edilen bilgi ve belgeler doğrultusunda yapılan incelemelerde, Derneğin üyelerinin altın alıŖ/satıŖ fiyatlarını sistematik bir şekilde belirleme çabası içerisinde olduğu, öyle ki üyelerinin altın satışlarında ne kadar küsuratın atılacağını, alışlarında ise ne kadar küsuratın tamamlanacağını dahi ayrıntılı olarak belirlediği ve amacı ne olursa olsun bu uygulamanın altın satışlarında asgari düzeyi, altın alışlarında ise azami düzeyi belirlemeye yönelik olduğu ve dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluŖturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" şeklindeki (a) bendi kapsamına girdiği, öte yandan, belirlenen fiyatların tavsiye veya maksimum niteliğinde olmaması sebebiyle, mevcut hâliyle bu uygulamaya 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınmasının da mümkün olmadığı, ancak, soruşturma döneminde ihlâllere son verilmiş olmasının, hafifletici unsur olarak göz önünde bulundurulması gerektiği tespit ve değerlendirmelerine yer verilerek, davacı Dernek hakkında Kanun'un 16/2. maddesi ve 2007/1 sayılı Tebliğ uyarınca 6.864,00-TL para cezası verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; yasal düzenleme, dosyadaki bilgi ve belgelerle, işlemden yer alan değerlendirme ve gerekçeler birlikte ele alındığında, 1997 yılından itibaren, soruşturma dönemine kadar fiyat tespiti suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği açık olan davacı Dernek hakkında Kanun'un 16/2. maddesi uyarınca idarî para cezası uygulanması yerinde ise de, Kurul'ca soruşturmanın 30.11.2006 tarihinde açıldığı dikkate alınarak, bir önceki malî yıl olan 2005 malî yılı sonunda oluŖan yıllık gayri safî geliri üzerinden cezalandırılması gerektiğinden, davacıya 01.04.2005-31.12.2005 tarihleri arasında uygulanan 2005/2 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca asgari ceza olan 5.800,00-TL idarî para cezası verilmesi gerekirken, karar tarihinde yürürlükte bulunan 2007/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca 6.864-TL idarî para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2008/4415
Karar No : 2011/682

Açıklanan nedenlerle; Rekabet Kurulu'nun 19.09.2007 tarih ve 07-73/893-337 sayılı kararının iptaline, aşağıda dökümü gösterilen 80,30-TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 18.02.2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk ÖZTÜRK	Ali ÖZTÜRK	Turan KARAKAYA	H.Neşe SARI	Gürsel MEKİK

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvuru Harcı : 21,40-TL
Karar Harcı : 28,90-TL
Posta Gideri : 30,00-TL
TOPLAM : 80,30-TL

